

Michel van Kammen

Variatie in buitenruimtes

Wie vragen over groen heeft, is bij Michel van Kammen uit het Friese Burgum aan het juiste adres. Samen met zijn werknemers verzorgt hij tuinontwerp, tuinaanleg en tuinonderhoud. Zelfs met vragen over interieurbepanting kunt u bij hem terecht. Om een impressie te geven van zijn werk, portretteren we hier drie compleet verschillende tuinen.

TEKST EMIEL VAN DEN BERG | FOTOGRAFIE J. VAN KAMMEN

De twee openingspagina's van dit artikel laten niet een gehele tuin zien, maar slechts een onderdeel. Dit onderdeel is op zichzelf al zo sterk, dat we ons alleen hiertoe beperken. Het gaat om een terrasdeel in een tuin bij een moderne strakke woning. Door enkele veranderingen kwam er zicht op het perceel van de burens. Privacy creëren was de belangrijkste wens van de opdrachtgever. 'Plus het tegenhouden van wind op deze vrij open plek, gelegen aan het water en omgeven door riet.' Michel van Kammen koos voor het gebruik van glaspanelen. Uiteraard glas waar niet doorheen te kijken is: satijnglas, ook wel mat- of melkglas genoemd. 'Dat laat veel licht door zonder dat je ziet wat zich erachter afspeelt.' Ook aan de veiligheid is gedacht want het is veiligheidsglas, ofwel glas met een veilig breukpatroon. Bij breuk valt het in duizenden stukjes uiteen, de kans op ernstig letsel is daarmee geweken.

Om de wand zo strak mogelijk over te laten komen, bevestigde Michel de panelen tegen roestvrijstalen palen die zich aan de achterzijde bevinden en daar ook bevestigd zijn aan de balken van de vlonder. De wand oogt zo heel stil en sluit haarfijn aan op de gevel van de omringende moderne woningen en op de vlonder. 'Geen standaard vlonder. We noemen het buitenparket met een warme en natuurlijke uitstraling.' De planken zijn blindelings bevestigd – zonder schroeven, maar door middel van een kliksysteem – en ertussen is steeds wat ruimte opengelaten in geval ze gaan werken. De *Garapa*-houten planken ogen glad. 'Dat heeft als voordeel dat er weinig vuil aan vast blijft zitten. En bij gladde planken heb je meer grip dan bij geribbelde planken; het oppervlak waar je je schoen op zet is veel groter. Wel moet worden voorkomen dat je er op uitglijdt, algengroei tegengaan is daarom belangrijk.' Bewust krijgen de planken hier geen behandeling met olie zodat ze op een natuurlijke manier grijs kleuren. 'Dat is uiteindelijk de meest natuurlijke tint, die mooi overgaat in het aansluitende vlak met grijs basaltsplit.'

's Avonds worden de panelen sfeervol verlicht en om toch wat kleur toe te voegen, groeien in de plantebakken *Verbena bonariensis* en lavendel. 'Tussen de lavendel hebben we blauwe druifjes geplant. Dan lijkt het alsof de lavendel in april en mei al bloeit.'

ARCHITECTONISCH GRAS

Bij de tweede tuin gaat het zowel om de voor- als achtertuin. Centraal staan de vele siergrassen, maar ook de vormgeving mag er zijn. Om te beginnen de voortuin. Daar groeit een groot aantal *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster', struisriet. De kleur van de pluimen en het herfstblad gaat prachtig over in de kleuren van de woning. 'Daarnaast sluit ook de architectonische habitus van het gras mooi aan op de moderne vormgeving van het huis, waarbij de natuurlijke uitstraling van het gras voor een boeiend contrast zorgt.' Bijna jaarrond is het struisriet interessant, want ook het wintersilhouet heeft

waarde. 'Na de winter wordt gesnoeid en dan is het even kaal, maar dat is prima op te vangen met voorjaarsbloeiende bloembollen.'

Tussen de *Calamagrostis* groeien groepen *Carex morrowii* 'Ice Dance', zegge. Van deze cultivar heeft het wintergroene glanzende blad een fijn geel randje. De *Carex* vormt een goed gesloten bedekking zonder opvallende bloei. Daarom heeft Michel afgewisseld met de wintergroene *Liriope muscari*, een grasachtige plant – zeker geen gras! – van dezelfde hoogte met paarsachtige bloemaren in de nazomer. 'Het eerste jaar nog wat terughoudend, daarna gaan de groei en de bloei goed los.' Hier en daar groeien nog wat blauwe zomerbloeiende *Salvia nemerosa* 'Blauhügel' en in de bakken staan wintergroene *Fargesia*, een niet woekerende fijnbladige bamboe.

Opvallend in de voortuin zijn de betonplaten op de oprit, platen van 2 x 1 meter en 14 cm dik – met behulp van een kleine kraan met zuignappen neergelegd; 'dat maakt ons werk zo leuk!' – met ertussen Ardenner split in een donkerdere tint. 'De platen zorgen voor een industriële en ruimtelijke uitstraling. Het split maakt het geheel vriendelijk.' De lijn van de betonplaten gaat als het ware door de woning heen want achter het huis komen ze terug, ook hier weer met het split ertussen. Ook beplanting van de voortuin is in de achtertuin terug te vinden, met name de siergrassen.

PANELEN MET VERLICHTING

Het split ligt overal in zogenaamde splitmatten zodat het goed op zijn plaats blijft liggen en er gemakkelijk over te lopen is. Extra is dat door de grote vlakken split overtollige regenwater snel en makkelijk de bodem in trekt. 'Opvang van regenwater is een actueel probleem geworden nu we steeds vaker getroffen worden door hevige regenbuien.' In de achtertuin komen we nog meer grassen tegen. Michel koos voor *Hakonechloa macra* en *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln'. 'De eerste is een sterke bodembedekker, een prima onderbeplanting die schaduw maar ook zon trotseert.' Extra is de herfstverkleuring. Om een goed gesloten beplanting te krijgen besloot hij 11 planten per vierkante meter te zetten (planten in potmaat P9). Iets verder uit elkaar kwamen de groter wordende *Pennisetum*, lampenpoetsgras. Boven deze grassen groeien meerstammige sierappels, *Malus* 'Evereste'. Opvallend met hun rijke bloei, grote aantallen kleine vruchten in het najaar en de herfstverkleuring. De beplanting gaat over in berken met witte stammen. 'Die sluiten goed aan op de berken die verder weg in het landschap staan.'

Blikvangers in de achtertuin zijn de panelen van smalle latten *Larix*-hout. Panelen van circa 15 centimeter dik met verlichting erin. Een eigen ontwerp, waarvan het onbehandelde duurzame hout op den duur grijs gaat verkleuren. De panelen dienen als windvang en creëren privacy, maar vallen uiteraard vooral in de donkere avonduren op. 'Zodra de sche-

mer invalt, springen de lampen aan. De ruimtes tussen de panelen zorgen voor extra spanning.'

FUNCTIONELE WERKTUIN

De derde tuin is de binnentuin van het gemeentehuis van Tietjerksteradeel. Aan het historische pand kwam een moderne uitbouw en de indeling en invulling van de tuin moest uiteraard op beide stijlen aansluiten. 'Daarnaast was er de wens om plekken te creëren waar het personeel kon werken en lunchen.' Drie plekken kregen een invulling met een grote werktafel. 'Overal is wifi en stroom.' Om storend zonlicht en regendruppels tegen te houden, spande Michel boven elke tafel stevig doek. Een vierde groot terras is gecreëerd om er de raadsvergaderingen van burgemeester en wethouders te houden. Verder is de grote loungehoek er voor de pauzementen en hier en daar staan bankjes voor de snelle boterham.

Groepen siergrassen bepalen het groen. Hoge *Miscanthus*, iets lagere *Calamagrostis* en bodembedekking van *Hakonechloa*. Blokhagen van struikkamperfoelie contrasteren met het sierlijke gras en hier en daar is kleur in de vorm van *Alchemilla mollis*, *Heuchera* 'Palace Purple', *Liriope muscari*, *Anemone* 'Honorine Jobert' en vroegzomer bloeiende *Allium* 'Purple Sensation'. De diverse ruimtes zijn van elkaar afgeschermd door 'hagen' van hoge *Miscanthus sinensis* 'Malepartus', prachtriet, en lagere *Taxus baccata*. Op de paden ligt basaltplit, ook hier weer om makkelijk overtollig regenwater op te vangen.

Hergebruik was een vereiste dus hulst werd teruggeplant in de vorm van lage hagen en een grote *Cercis siliquastrum* kreeg een solitaire plaats tegen de spiegelende glazen wand van de nieuwbouw. 'Ook de oude 30x30-tegels kregen een nieuw doel; we knipten ze en metselden ze robuust op om ze bovenop af te werken met oudhollandse tegels van Schellevis. Die vierkante meter-tegels liggen door de hele tuin.' De aanwezige *Gleditsia* bleef behouden, drie nieuwe *Cornus controversa* 'Pagoda' werden toegevoegd en in de schaduwhoeken groeien groepen *Polystichum setiferum*, zachte naaldvaren. Een beetje gewaagd misschien is de combinatie van zwartbladige *Ophiopogon planiscapus* 'Niger' en witbloeiende *Allium nigrum* in de platte plantenschalen. 'De tuin is opgezet als proef, maar zo geslaagd dat er soms een intakelijst gemaakt moet worden voor wie waar en wanneer wil zitten.' 🌿

Informatie

Michel van Kammen
tuinadviesbureau | hoveniersbedrijf
Hannelswei 13
9251 MR Burgum
T + (0) 511 47 64 72
www.tuinadviesbureau.nl

